

MAATALOUS

Viljatiloja uhkaa konkurssiaalto

Heikko hinta, korkeat kustannukset, surkea sää ja tukien viipyminen ovat monelle ylipääsemätön yhdistelmä.

Jos viljan hinta ei syksyllä nouse, kevättalvella on edessä viljatilojen konkurssiaalto, MTK:n viljavaliokunnan puheenjohtaja, laihialainen maanviljelijä **Esa Similä** ennustaa.

Tilanne näkyy selvästi kannattavuuskirjanpitoiltojen tuloksissa. Niissä viljatilojen kannattavuuskerroin oli viime vuonna 0,1, mikä tarkoittaa, että viljelijä sai palkka- ja oman pääoman korkotavoitteesta vain kymmenen prosenttia. Esimerkiksi lypsykarjatilolla vastaava luku oli 0,58.

Similä ei väitä, että yhdelläkään tuotantosuunnalla menisi hyvin.

Hän kuitenkin toteaa, että esimerkiksi siipikarjanlihan tuottajahinta on Suomessa keskieurooppalaista tasoa ja maidon hinta yli sen. Ruista lukuun ottamatta viljan tuottajahinta taas on jatkuvasti 10–20

prosenttia alempi kuin muualla Pohjois-Euroopassa.

”Näillä viljan hinnoilla ja tällä kustannustasolla viljatilat ovat pahassa ahdingossa. Jos maitotiloilla on paha kriisi, viljatiloil-la se on vielä pahempi.”

Tilannetta kiristää se, että tukien maksatus siirtyy.

”Ennen tuet on maksettu joulukuun mennessä. Nyt osa maksuista siirtyy tammikuulle ja viimeiset tulevat touko-kesäkuulla. Millä syksyn korot ja lyhennykset maksetaan?”

Satoarvio yläkanttiin ehty

Similä arvioi, että tilanne on tällä hetkellä pahin Varsin-

nais-Suomessa. Alueella ei enää ole jalostavaa teollisuutta, vaan vilja joudutaan rahtaamaan Pohjanmaalle ja Hämeeseen. Kuljetuskustannukset syövät kannattavuutta entisestään.

Tämänhetkisen hintatason ainoana hyvänä puolena Similä pitää sitä, että halpaa viljaa on ollut helppo viedä maasta ja sille on löytynyt hyvin ostajia. Viime syksynäkin sato ylitti selvästi Suomen oman tarpeen, joten vientitarvetta oli runsaasti.

Nyt Similä arvioi tilanteen olevan toinen. Kylvöt venyivät monin paikoin pahasti, ja kylmyys ja märkyys ovat hidastaneet kasvua.

Luonnonvarakeskuksen en-

» Osa kylvöistä tehtiin vasta juhannuksen aikaan ja kesäkuun lopulla. Lämpösumma on pari sataa astetta normaalista jäljessä. Eivät ne millään ehdi valmistua.

ESA SIMILÄ

simmäinen virallinen satoarvio oli 3,37 miljardia kiloa, kun viime vuonna viljaa korjattiin 4,1 miljardia kiloa.

Similä arvioi, että kolme miljardia on lähempänä totuutta. Kokonaismäärä voi jäädä sen allekin.

”Osa kylvöistä tehtiin vasta juhannuksen aikaan ja kesäkuun lopulla. Lämpösumma on pari sataa astetta normaalista jäljessä. Eivät ne millään ehdi valmistua.”

Puinnit lykkääntyvät myöhään syksyyn.

”Kuivatuskustannukset kasvavat äkkiä 50–100 euroa jokaista hehtaaria kohti”, Similä toteaa.

”Se on monelle viimeinen naula arkkuun.”

Viljan hinnan pitää nousta

Similä toivoo, että niukkuus näkyy syksyn viljan hinnoissa.

”Tällä hetkellä kotimainen teollisuus ei halua maksaa suomalaisesta viljasta yhtään enempää kuin siitä vietäessä saadaan. Toivottavasti teollisuus nyt ottaa hinnoittelussaan huomioon, että tavaraa ei kerta kaikkiaan Suomessa ole.”

Toiveissa on myös saada

helpotusta tuotantokustannuksiin.

Similä toivoo, että öljyn maailmanmarkkinahintojen lasku näkyisi suoraan polttoöljyn hinnassa maatiloilla.

Kriisitukea tarvitsevat kaikki

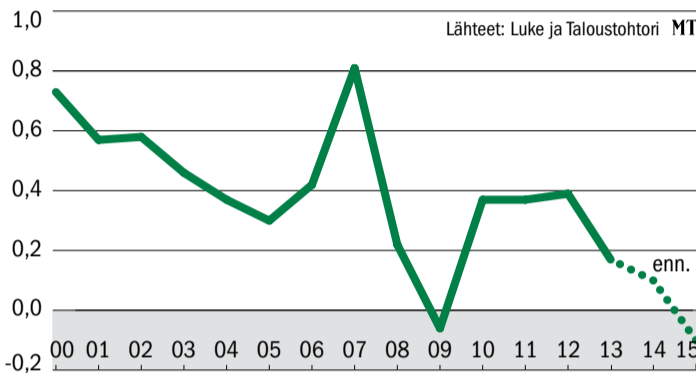
Ranskassa viljelijöille on myönnetty satojen miljoonien eurojen tukipaketti.

Meillä kriisiavusta on puhuttu lähinnä maidon kohdalla, Similä toteaa.

”Hätäavun pitää tulla tasaisesti myös sika-, siipikarja- ja viljapuolelle. Kellään ei tällä hetkellä mene hyvin.”

SATU LEHTONEN

Viljantuotannon kannattavuuskerroin 2000–2014

Taloustutkija ei usko konkurssisumaan

Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkija **Jukka Tauriainen** ei pidä todennäköisenä viljatilojen konkurssiaaltoa, vaikka tästä vuodesta onkin tulossa tiloille edellisiä huonompi.

”On näitä heikompia satovuosia ollut aiemminkin, esimerkiksi vuosituhannen vaihteen edellä oli pari huonoa vuotta. Ei silloinkaan nähty mitään konkurssiaaltoa.”

Tauriainen muistuttaa, että tilojen toiminta ei useimmiten lopu heikkoon kannattavuuteen. Suomalaiset maatilat ovat vakavaraisia, joten tilat pystyvät polvilleen maksuvalmiuden romahtaminen.

Sitäkään ei hänen mukaansa laajassa mitassa ole näköpiirissä, vaikka viidennes sadon arvosta menetettäisiin. Useimmilla tiloilla on muitakin tulonlähteitä.

Tilojen väliset erot ovat kuitenkin valtavat.

”Sellaisiakin tiloja on, joilla tuottojen viidenneksen pudotus pakottaa hakemaan rahaa pankista tai pahimmassa tapauksessa luopumaan tuotannosta.”

Yleisesti ottaen tuottotappioita kestävätkä parhaiten ne tilat, joilla on kevyt kustannusrakenne, Tauriainen toteaa. Toisaalta vasta investoineilla tiloilla painavat vieraan pääoman kustannukset, vaikka korot ovatkin alhaiset.

Yhtenä viljatilojen tilannetta helpottavana tekijänä Tauriainen näkee maatalouden ulkopuoliset tulonlähteet, joita viljatiloilta on selvästi useammin kuin kotieläintiloilla.

”Varsinkin sivutoimisilla tiloilla taloudellista puskuria on jopa enemmän.”

”Pelkästään maataloutta ajatellen tilanne on kriittinen, mutta ei tilojen jatkamista ajatellen.”

Kannattavuuskerroin painuu pakkaselle

Tauriainen on mukana laatimassa Luken Taloustohtorissa julkaistavia tuotantosuunnittaisia talousennusteita. Parhaaksi valmisteilla on vuoden 2015 ennuste, joka perustuu vuoden 2013 valmistuneisiin tietoihin sekä viime vuoden ennusteeseen. Kunkin vuoden lopulliset tulokset saadaan vuoden viiveellä.

JUHANI REKU

Isot kannattavat paremmin

Taloustohtorissa viljatiloiista on muodostettu hyvin ja heikosti kannattaneiden vertailuryhmät. Tulosten perusteella hyvin kannattavat tilat ovat lähes kolmanneksen suurempia kuin heikosti kannattavat.

”Hyvin kannattavilla suurempi osa pellosta on vuokrataa. hyvin kannattavilla tiloilla viljan myyntituotot hehtaaria kohti ovat neljänneksen suuremmat ja tuotantokustannukset 27 prosenttia pienemmät”, toteaa Luonnonvarakeskuksen tutkija **Jukka Tauriainen**.

Hyvin kannattavilla tiloilla rakennusten ja koneiden poisto-, käyttö- ja kunnossapitokustannukset ovat hehtaaria kohti

44 prosenttia pienemmät kuin heikosti kannattavilla.

Maataloustuet ovat molemmissa ryhmissä hehtaaria kohti samansuuruiset, joten kannattavuuserot syntyvät tuotannon optimoinnin kautta, Tauriainen kertoo.

”Tuotantopanoksia käytetään järkevasti, vilja myydään oikeaan aikaan parhaalla mahdollisella hinnalla, kone- ja rakennuskanta mitoitetaan tilan todellisia tarpeita vastaavaksi ja niin edelleen.”

Väheksyä ei hänen mukaansa sovi myöskään yrittäjän ammatti- ja liikkeenjohtotaidon merkitystä.

JUHANI REKU

KARI SALONEN

Osalla pelloista odotetaan hyvää satoa, mutta valmistuminen on myöhässä tavanomaisesta.

”Moni isäntä joutuu syksyllä menemään pankkiin”

MYNÄMÄKI (MT)

Varsinais-Suomessa viljakasvustot ovat noin kuukauden myöhässä tavanomaisesta. Osa pelloista on kärsinyt niin pahoin, että niiltä ei ole tänä vuonna mitään korjattavaa.

Puinnit myöhästyyvät tänä syksynä ja siten myös sadon myynti viivästyy. Lisäksi tukimaksutukset on siirretty alkamaan aiempia vuosia myöhemmin.

”Moni isäntä joutuu syksyllä pankin kanssa neuvottelemaan”, viljanviljelijä, MTK-Varsinais-Suomen puheenjohtaja **Tapani Heikkilä** Mynämäeltä arvioi.

Talous- ja maksuvaikeuksia on monilla tiloilla jo nyt. Syksy näyttää lisäävän niitä entisestään.

Viljat kuukauden myöhässä

Satonäkymät ovat Varsinais-Suomessa vaihtelevat.

”Pehmeillä mailla on hyviä kasvustoja, mutta savialueet ovat huonot ja kellastuneet”, Heikkilä kertoo.

”Viljat ovat tulleet tähtäkelvää vasta nyt. Ollaan noin kuukausi myöhässä tavallisesta.”

Heikkilä pääsi aloittamaan tilallaan toukokuun normaaliin aikaan toukokuun alussa, mutta märkyden takia kylvöt venyivät poikkeuksellisen pitkälle kesäkuun seitsemänteen päivään saakka.

”Muualla maassa on kylvöt viivästyneet huomattavasti pidemmällekin, mutta Varsinais-Suomessa harvoin kylvöt venyvät kesäkuun puolelle.”

Raision päätös huolestuttaa

Heikkilä on huolissaan Varsinais-Suomen viljakaupan tilanteesta, sillä Raisio lopetti vuosi sitten sian- ja siipikarjanrehujen valmistuksen.

”Kun puinnit jäävät myöhäsi, rehuviljan osuus todennäköisesti kasvaa. Saa nähdä minne rehuviljat Varsinais-Suomesta päätyvät.”

Raisio sulki viime vuonna myös öljypuristamonsa ja mallastamo on suljettu jo aiemmin. Raisioagro kuitenkin jatkaa edelleen myös mallasohran ja öljykasvien siementen välitystä. Yhtiöstä on kerrottu, että viljanosto voi jopa lisääntyä tulevaisuudessa.

TUURE KIVIRANTA

Tapani Heikkilän ohrat ovat kärsineet märkydestä Mynämäellä.